

Obsah

Předmluva k 7. vydání.....	V
O autorech	VII
Autoři jednotlivých kapitol	XI
Seznam použitých zkratek	XXXI
A. Základy veřejného a soukromého práva	1
Kapitola I. Základy právní teorie.....	3
1. Právo a společenské normativní systémy	3
2. Právo a stát.....	5
2.1 Právní stát.....	6
3. Systém práva.....	9
3.1 Právo hmotné a právo procesní	9
4. Prameny práva	10
4.1 Normativní právní akty	11
4.2 Prameny práva EU	12
4.3 Normativní smlouvy.....	13
4.4 Nálezy Ústavního soudu	13
5. Tvorba práva	14
5.1 Průběh legislativního procesu při tvorbě zákonů	14
5.2 Publikace pramenů práva	16
6. Právní normy.....	17
6.1 Základní členění – právní normy kogentní a dispozitivní.....	17
6.2 Struktura právní normy	18
6.3 Další členění právních norem.....	19
6.4 Působnost právních norem	20
6.4.1 Prostorová působnost právních norem	20
6.4.2 Časová působnost právních norem	21
7. Realizace práva a právní vztahy	21
7.1 Předpoklady a prvky právních vztahů.....	22
7.2 Právní skutečnosti	23
7.3 Individuální právní akty	24
7.4 Právní jednání.....	24
7.5 Protiprávní jednání	25
7.6 Čas jako objektivní právní skutečnost.....	25
8. Subjekty právních vztahů.....	26
8.1 Fyzické osoby.....	26

Obsah

8.1.1	Zastupování fyzických osob.....	27
8.2	Právnické osoby	29
8.2.1	Zastupování právnických osob.....	29
8.3	Stát.....	30
9.	Objekty právních vztahů	31
Kapitola II. Základy práva Evropské unie.....		33
1.	ES jako právní předchůdce EU, vznik Unie	33
1.1	Lisabonská smlouva a změna ES na EU	34
2.	Základní cíle Evropské unie.....	35
2.1	Občanství EU	36
3.	Prameny práva EU	37
3.1	Primární prameny práva EU.....	37
3.2	Sekundární prameny práva EU (čl. 288 SFEU).....	38
3.2.1	Nařízení.....	39
3.2.2	Směrnice.....	39
3.2.3	Rozhodnutí	41
3.2.4	Doporučení a stanoviska	41
3.2.5	Publikace pramenů sekundárního práva	42
3.3	Obecné právní zásady	42
3.3.1	Aplikace obecných zásad práva	42
3.4	Vnější (mezinárodní) smlouvy (čl. 218 SFEU)	43
3.4.1	Rozdílnost evropského práva a mezinárodního práva veřejného ..	44
3.5	Soft Law	45
3.6	Soudní rozhodnutí (judikatura) soudů EU (case law).....	45
3.7	Prameny práva EU v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky (čl. 28–31 SEU)	46
4.	Provádění práva EU a systém soudní kontroly	47
4.1	Hmotná aplikace práva EU	49
4.2	Autentický výklad práva EU před jeho správnou aplikací.....	49
5.	Poměr práva EU k vnitrostátnímu právu	50
5.1	Právo EU a zásada subsidiarity (čl. 5 SEU).....	51
6.	Právo EU a ochrana lidských práv	52
6.1	Listina základních práv a svobod EU.....	53
7.	Orgány EU	54
7.1	Evropský parlament (čl. 223, 234 SFEU)	55
7.2	Rada EU (čl. 237–243 SFEU).....	57
7.2.1	Rozhodování Rady	58
7.2.2	Organizace činnosti Rady	58
7.3	Evropská rada (čl. 235, 236 SFEU)	59
7.4	Evropská komise (čl. 244–250 SFEU).....	60

7.4.1	EC jako výkonný orgán Unie	61
7.4.2	EC jako strážce smluv Unie	61
7.4.3	Organizační struktura EC	62
7.4.4	Rozhodování EC	62
7.5	Soudy EU	63
7.5.1	Soudní dvůr EU – SDEU (čl. 251–253 SFEU).....	63
7.5.2	Složení SDEU	64
7.5.3	Tribunál (čl. 254–256 SFEU).....	64
7.6	Účetní dvůr (čl. 285–287 SFEU)	65
7.7	Evropská centrální banka (čl. 282–284 SFEU).....	66
7.8	Hospodářský a sociální výbor (čl. 301–304 SFEU).....	67
Kapitola III. Základy ústavního práva		69
1.	Pojem a předmět úpravy	69
2.	Ústavní právo, pojem a funkce ústavy	69
2.1	Ústava České republiky a mezinárodní smlouvy	70
3.	Prameny ústavního práva	71
3.1	Ústava České republiky.....	72
4.	Územní členění ČR (čl. 11 Úst).....	72
5.	Základy politického systému ČR (čl. 5 Úst).....	74
5.1	Základy demokracie – politické strany	74
5.2	Systém politických stran	75
6.	Soustava nejvyšších státních orgánů.....	75
6.1	Moc zákonodárná (čl. 15–53 Úst).....	75
6.2	Moc výkonná – prezident republiky a vláda (čl. 54–79 Úst).....	76
6.3	Moc soudní (čl. 81–96 Úst).....	78
6.3.1	Nezávislost soudů, soustava (čl. 82 Úst).....	78
6.3.2	Nejvyšší soud ČR (čl. 92 Úst).....	79
6.3.3	Nejvyšší správní soud ČR (čl. 87 Úst).....	80
6.4	Ústavní soud ČR (čl. 83–89 Úst)	80
6.4.1	Kontrola veřejné moci Ústavním soudem.....	81
6.4.2	Složení a pravomoci Ústavního soudu.....	82
7.	Základní lidská práva a svobody.....	83
7.1	Obsah a zásady úpravy Listiny	84
7.2	Základní lidská práva (čl. 5–16 LSP).....	84
7.3	Politická práva (čl. 17–23 LPS)	85
7.4	Práva národnostních a etnických menšin (čl. 24, 25 LPS).....	86
7.5	Hospodářská, sociální a kulturní práva (čl. 26–35 LPS).....	86
7.6	Soudní ochrana lidských práv (čl. 36–40 LPS).....	87
8.	Státní občanství – nabývání a pozbývání (čl. 12 Úst).....	88

Kapitola IV. Veřejná správa a správní právo	91
1. Správní právo a jeho systém	91
1.1 Veřejná správa	93
2. Prameny správního práva	95
2.1 Ústava a ústavní zákony	95
2.2 Mezinárodní smlouvy	95
2.3 Prameny unijního práva	96
2.4 Zákony	96
2.5 Podzákonné právní akty	96
2.6 Statutární a autonomní normativní předpisy	97
2.7 Další prameny	97
3. Organizace veřejné správy	98
3.1 Státní správa	98
3.2 Organizace státní správy	99
3.2.1 Ústřední orgány státní správy	99
3.2.2 Územní orgány státní správy	101
3.3 Veřejná samospráva	102
3.3.1 Obecní zřízení	102
3.3.2 Vyšší samosprávní celky	104
3.3.3 Zájmové korporace	105
3.3.4 Ostatní subjekty veřejné správy	105
4. Správní právo procesní	105
4.1 Působnost správního rádu (§ 1 SpŘ)	105
4.2 Základní zásady činnosti správních orgánů při řízení (§ 2–8 SpŘ)	107
4.3 Subjekty správního řízení	107
4.3.1 Správní orgány (§ 10–11 SpŘ)	107
4.3.2 Účastníci řízení a osoby zúčastněné (§ 27–28 SpŘ)	108
4.4 Některé obecné procesní instituty	109
4.4.1 Podání (§ 37 SpŘ)	109
4.4.2 Doručování (§ 19–21 SpŘ)	110
4.4.3 Lhůty (§ 39–40 SpŘ)	110
4.5 Řízení v prvním stupni	111
4.5.1 Zahájení řízení (§ 44–47 SpŘ)	111
4.5.2 Průběh řízení	112
4.5.3 Správní rozhodnutí (§ 67–69 SpŘ)	112
4.6 Prostředky k přezkoumání správních rozhodnutí	115
4.6.1 Řádné opravné prostředky (§ 81–89 SpŘ)	115
4.6.2 Obnova řízení (§ 100–102 SpŘ)	117
4.6.3 Přezkumné řízení (§ 94–99 SpŘ)	118
4.7 Výkon rozhodnutí (§ 103 a násl. SpŘ)	119
4.7.1 Způsoby provedení exekuce	119

4.8	Vyjádření, osvědčení a sdělení (§ 154–158 SpŘ).....	120
4.9	Veřejnoprávní smlouvy a opatření obecné povahy	120
5.	Správní právo trestní	122
5.1	Předmět úpravy	122
5.2	Přestupky	122
5.2.1	Rozsah působnosti zákona o odpovědnosti za přestupky (§ 2–4 PřesZ).....	122
5.2.2	Pojem přestupku (§ 5 PřesZ).....	123
5.2.3	Okolnosti vylučující protiprávnost a zánik odpovědnosti za přestupek (§ 24–29 PřesZ).....	124
5.2.4	Skutková podstata přestupku	126
5.2.5	Subjektivní stránka přestupku (§ 15 PřesZ).....	127
5.3	Správní tresty a ochranná opatření	128
5.3.1	Správní tresty (§ 45–50 PřesZ)	128
5.3.2	Ochranná opatření (§ 51–54 PřesZ)	130
5.4	Řízení o přestupech (§ 60 a násl. PřesZ).....	131
5.5	Správní disciplinární delikty	134
5.6	Pořádkové správní delikty (§ 62 SpŘ)	135
Kapitola V. Vybrané otázky trestního práva hmotného		137
1.	Pojem, předmět a prameny trestního práva.....	138
1.1	Funkce trestního práva	139
1.2	Zásady trestního práva hmotného	139
1.2.1	Zásada subsidiarity trestní represe (§ 12 odst. 2 TrZ)	140
1.2.2	Zásada zákonnéosti (§ 12 odst. 1 TrZ)	140
1.2.3	Zásada humanismu	141
1.2.4	Zásada individuální trestní odpovědnosti za trestný čin	141
1.2.5	Zásada odpovědnosti za zavinění.....	141
1.3	Prameny trestního práva hmotného.....	141
1.4	Výklad trestněprávních norem	143
1.5	Pravidla působnosti trestního zákoníku	144
1.5.1	Časová, místní, osobní a věcná působnost (§ 2 odst. 1 TrZ).....	144
1.6	Vydávání pachatelů a jeho přípustnost	144
2.	Skutková podstata trestného činu.....	145
2.1	Význam skutkové podstaty v praxi	145
2.2	Dělení skutkových podstat	146
3.	Trestný čin.....	146
3.1	Obligatorní znaky trestného činu	146
3.2	Formální pojetí trestného činu a pojem subsidiarity trestní represe	147
3.3	Třídění trestných činů	148
3.3.1	Základní třídění dle závažnosti	148

3.3.2 Další způsoby třídění trestných činů	148
3.3.3 Trestné činy hromadné, trvající a pokračování v trestném činu ..	149
4. Objekt trestného činu	149
4.1 Dělení objektu trestného činu.....	149
4.2 Objekt trestného činu a předmět útoku	150
5. Objektivní stránka trestného činu	150
5.1 Jednání.....	150
5.2 Následek	151
5.3 Příčinný vztah.....	152
6. Subjekt trestného činu.....	153
6.1 Pojem pachatele trestného činu (§ 113 TrZ)	153
6.2 Nepřímý pachatel (§ 22 odst. 2 TrZ).....	154
6.3 Věk	154
6.4 Příčetnost (§ 26 TrZ)	155
6.4.1 Trestná činnost spáchaná pod vlivem návykových látek	156
6.5 Zmenšená příčetnost (§ 27 TrZ).....	156
7. Subjektivní stránka trestného činu.....	157
7.1 Zavinění (§ 15–16 TrZ).....	157
7.2 Okolnosti zahrnuté v zavinění.....	158
7.3 Problematika dokazování zavinění	158
7.3.1 Úmysl (dolus).....	158
7.3.2 Nedbalost (culpa)	159
7.4 Vyjádření zavinění ve skutkové podstatě	161
8. Omyl v trestním právu (§ 18–19 TrZ)	161
9. Okolnosti vylučující protiprávnost	162
9.1 Důsledky vybočení z mezí okolností vylučujících protiprávnost	163
9.2 Krajní nouze (§ 28 TrZ)	163
9.3 Nutná obrana (§ 29 TrZ)	163
9.4 Svolení poškozeného (§ 30 TrZ)	164
9.5 Přípustné riziko (§ 31 TrZ).....	164
9.6 Oprávněné použití zbraně (§ 32 TrZ).....	164
9.7 Výkon práv a povinností	165
10. Vývojová stadia trestného činu.....	165
10.1 Příprava k trestnému činu (§ 20 TrZ).....	166
10.2 Pokus trestného činu (§ 21 TrZ)	166
10.3 Zánik trestnosti přípravy a pokusu.....	167
10.4 Trestání přípravy a pokusu.....	167
11. Trestná součinnost (§ 22–24 TrZ)	167
11.1 Spolupachatelství	168
11.2 Účastenství	169
11.2.1 Zánik trestní odpovědnosti účastníka.....	170

11.2.2 Trestnost účastenství	170
12. Souběh trestních činů	170
12.1 Pojem skutku	171
12.2 Druhy souběhu	171
13. Zánik trestní odpovědnosti pachatele.....	171
13.1 Účinná lítost (§ 33 TrZ).....	172
13.2 Promlčení trestní odpovědnosti (§ 11 TrŘ).....	172
13.2.1 Pravidla běhu promlčecí doby	173
14. Trestněprávní sankce.....	173
14.1 Obecné zásady ukládání trestních sankcí (§ 37–38 TrZ)	173
14.2 Pojem a účel trestu	174
14.3 Pravidla pro ukládání trestů	174
14.4 Ukládání trestu při souběhu trestních činů (§ 43 TrZ)	176
14.5 Upuštění od potrestání (§ 46 TrZ).....	176
14.6 Zánik výkonu trestu (§ 94 TrZ).....	177
14.7 Zahlazení odsouzení (§ 105 TrZ)).....	177
15. Systém a druhy trestů.....	178
15.1 Dělení trestů	179
15.2 Trest odnětí svobody (§ 55 TrZ)	179
15.2.1 Výjimečný trest odnětí svobody (§ 54 TrZ).....	180
15.2.2 Podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody (§ 81 TrZ)	180
15.2.3 Podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody s dohledem (§ 84 TrZ).....	181
15.3 Trest domácího vězení (§ 60 TrZ).....	181
15.4 Obecně prospěšné práce (§ 62 TrZ)	182
15.5 Propadnutí majetku (§ 66 TrZ).....	183
15.6 Peněžitý trest (§ 67 TrZ)	183
15.7 Propadnutí věci (§ 70 TrZ).....	184
15.8 Propadnutí náhradní hodnoty (§ 71 TrZ)	184
15.9 Zákaz činnosti (§ 73–74 TrZ).....	184
15.10 Další druhy trestů (§ 74–80 TrZ)	185
16. Ochranná opatření.....	185
16.1 Ochranné léčení (§ 99 TrZ).....	186
16.2 Zabezpečovací detence (§ 100 TrZ).....	186
17. Trestní odpovědnost právnických osob.....	187
17.1 Důvody zavedení trestní odpovědnosti a hlavní znaky právní úpravy	187
17.2 Místní a časová působnost zákona	188
17.3 Právnické osoby vyňaté z působnosti zákona (§ 6 TOPO).....	188
17.4 Trestné činy, za něž mohou být právnické osoby odpovědné	189
17.5 Teorie přičitatelnosti odpovědnosti (§ 7–9 TOPO)	189

17.6 Přechod trestní odpovědnosti korporace na právní nástupce (§ 10 TOPO).....	190
17.7 Sankce pro právnické osoby a jejich ukládání	191
17.8 Druhy trestů (§ 15 TOPO).....	191
17.8.1 Zrušení právnické osoby (§ 16 TOPO)	192
17.8.2 Zákaz plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži (§ 21 TOPO)	192
17.8.3 Zákaz přijímání dotací a subvencí (§ 22 TOPO)	193
17.8.4 Uveřejnění rozsudku (§ 23 TOPO)	193
17.9 Druhy ochranných opatření.....	193
17.9.1 Zabrání věci (§ 26 TOPO).....	193
17.9.2 Zabrání části majetku (§ 26a TOPO)	194
18. Trestní odpovědnost mladistvých	194
18.1 Trestněprávní úprava odpovědnosti mládeže	195
18.2 Vztah požadavku rozumové a mravní vyspělosti a příčetnosti	196
18.3 Hmotněprávní zásady trestněprávní odpovědnosti (§ 3 ZSM)	197
18.4 Právní následky provinění.....	197
18.4.1 Výchovná opatření (§ 15–20 ZSM)	197
18.4.2 Ochranná opatření (§ 21–23 ZSM)	199
18.4.3 Trestní opatření (§ 24–35 ZSM).....	200
18.5 Zánik trestní odpovědnosti mladistvých (§ 7–8 ZSM)	202
18.6 Upuštění od uložení trestního opatření mladistvému (§ 11 ZSM)	202
19. Kybernetická trestná činnost.....	203
19.1 Mezinárodní úprava kyberkriminality.....	205
19.2 Trestné činy proti utajování, integritě a dostupnosti počítačových dat a systémů.....	206
19.2.1 Neoprávněný přístup	206
19.2.2 Neoprávněné zachycení informací	207
19.2.3 Zásah do dat a zásah do systému	207
19.2.4 Zneužití zařízení.....	208
19.3 Trestné činy související s počítači.....	208
19.3.1 Padělání související s počítači	208
19.3.2 Podvod související s počítači	209
19.4 Trestné činy související s obsahem	210
19.4.1 Dětská pornografie	211
19.4.2 Rasistické a xenofobní materiály	211
19.5 Trestné činy související s porušováním autorských práv a práv souvisejících (§ 268 TrZ)	211
Kapitola VI. Základy právní úpravy trestního řízení	215
1. Základní zásady trestního řízení (§ 2 TrŘ)	215

1.1	Zásada stíhání jen ze zákonných důvodů	215
1.2	Zásada materiální pravdy	216
1.3	Zásada presumpce neviny	216
1.4	Zásada oficiality	216
1.5	Zásada legality	217
1.6	Zásada rychlosti řízení	217
1.7	Zásada přiměřenosti	217
1.8	Zásada vyhledávací	217
1.9	Zásada volného hodnocení důkazů	218
1.10	Zásada spolupráce se zájmovými sdruženími	218
1.11	Zásada obžalovací	218
1.12	Zásada veřejnosti	218
1.13	Zásada bezprostřednosti	219
1.14	Zásada ústnosti	219
1.15	Zásada zajištění práva na obhajobu	219
1.16	Zásada zajištění práv poškozeného	220
2.	Subjekty a strany trestního řízení.....	220
2.1	Soud.....	220
2.1.1	Samosoudce, senát, přisedící	221
2.2	Státní zástupce.....	221
2.3	Policejní orgán	222
2.4	Osoba, proti níž se trestní řízení vede	223
2.4.1	Práva obviněného (§ 33 TrŘ)	223
2.5	Poškozený (§ 43 TrŘ).....	223
2.5.1	Práva poškozeného (§ 44 a násl. TrŘ).....	224
2.6	Zúčastněná osoba (§ 42 TrŘ)	225
2.6.1	Práva zúčastněné osoby	225
2.7	Další osoby zúčastněné na řízení	225
2.7.1	Svědek (§ 97 TrŘ).....	225
2.7.2	Znalec a tlumočník (§ 28 TrŘ).....	225
2.7.3	Obhájce (§ 35 a násl. TrŘ)	226
2.7.4	Probační a mediační služba.....	226
2.7.5	Orgán sociálně-právní ochrany dětí	227
3.	Stadia trestního řízení	227
3.1	Přípravné řízení (§ 157–179 TrŘ)	227
3.1.1	Zkrácené přípravné řízení (§ 179a TrŘ).....	228
3.2	Předběžné projednání obžaloby (§ 186–195 TrŘ)	229
3.3	Hlavní líčení (§ 196 a násl. TrŘ).....	229
3.4	Opravné řízení (§ 253 TrŘ)	230
3.5	Vykonávací řízení (§ 315 a násl. TrŘ).....	230
4.	Procesní úkony (§ 53 a násl. TrŘ).....	230

Obsah

5.	Zajištění pro účely trestního řízení	232
5.1	Zajištění osob (§ 67 a násl. TrŘ)	232
5.2	Nástroje pro zajištění věcí důležitých pro trestní řízení (§ 79 a násl. TrŘ).....	235
6.	Dokazování (§ 207 a násl. TrŘ)	237
6.1	Důkazní prostředky (§ 97a TrŘ)	239
6.2	Zvláštní způsoby dokazování (§ 104a TrŘ)	241
7.	Rozhodnutí.....	242
7.1	Rozsudek (§ 120 TrŘ)	243
7.2	Usnesení (§ 134 TrŘ)	243
7.3	Trestní příkaz (§ 314e TrŘ))	244
7.4	Právní moc a vykonatelnost rozhodnutí (§ 139 TrŘ).....	244
8.	Opravné prostředky.....	244
8.1	Odvolání (§ 245 TrŘ).....	245
8.2	Stížnost (§ 141 a násl. TrŘ).....	245
8.3	Odpor (§ 314g TrŘ).....	246
8.4	Dovolání (§ 265a TrŘ)	246
8.5	Stížnost pro porušení zákona (§ 236 TrŘ)	247
8.6	Obnova řízení (§ 277 TrŘ).....	247
9.	Zvláštní způsoby řízení	247
9.1	Řízení proti mladistvému (§ 291 TrŘ)	248
9.2	Řízení proti uprchlému (§ 302 TrŘ).....	248
9.3	Řízení o podmíněném zastavení trestního stíhání (§ 307 TrŘ)	249
9.4	Řízení o narovnání (§ 309 TrŘ)	249
9.5	Řízení před samosoudcem (§ 314a TrŘ).....	250
9.6	Řízení o schválení dohody o vině a trestu (§ 314o TrŘ).....	250
	Kapitola VII. Právo a bezpečnost státu	253
1.	Zajištění bezpečnosti jako funkce státu a svobody občanů	253
1.1	Pojem „mimořádného“ ústavního stavu.....	253
1.2	Řádné právní prostředky ochrany státu a demokratické společnosti	254
2.	Bezpečnostní rada státu.....	255
2.1	Dřívější orgány státu pro brannou a bezpečnostní politiku.....	255
2.2	Současná úprava	255
3.	Ústavní zákon o bezpečnosti ČR a ústavní pořádek ČR.....	256
3.1	Základní ústavní povinnost státu.....	256
4.	Mimořádné stavy a důvody pro jejich vyhlášení	257
4.1	Branná povinnost	258
4.2	Nouzový stav.....	258
4.3	Stav ohrožení státu	259
4.4	Zkrácené jednání o návrzích zákonů	259

4.4	Legislativní nouze	260
4.5	Prodloužení volebního období	261
4.6	Rozhodování Senátu při rozpuštění Poslanecké sněmovny	261
5.	Význam ústavního zákona o bezpečnosti České republiky	261
5.1	Zákonné provedení některých ustanovení ústavního zákona o bezpečnosti ČR	262
6.	Bezpečnost ČR v kontextu mezinárodních závazků.....	263
6.1	Nové znění čl. 39 odst. 3 Úst	264
6.2	Severoatlantická smlouva a mezinárodní smluvní závazky ČR	264
7.	Subjekty zajišťující bezpečnost České republiky	264
7.1	Ústavní orgány	264
7.2	Bezpečnostní rada státu.....	265
8.	Zákon o krizovém řízení	266
8.1	Krizové řízení ve veřejné správě.....	267
8.1.1	Krizové řízení a plánování	267
8.1.2	Orgány krizového řízení.....	268
Kapitola VIII. Vybrané otázky občanského práva		271
1.	Pojem a prameny občanského práva.....	271
2.	Občanské právo a soukromoprávní vztahy	272
2.1	Základní zásady občanského práva (§ 1–14 ObčZ)	273
2.2	Fyzické osoby jako subjekty občanského práva (§ 23 a násl. ObčZ)	275
2.2.1	Pojem fyzické osoby	275
2.2.2	Ochrana osobnosti člověka (§ 81–114 ObčZ).....	277
A.	Právo na život a zdraví.....	277
B.	Ochrana lidské důstojnosti	278
C.	Právo žít v příznivém životním prostředí.....	279
D.	Ochrana vážnosti a cti	279
E.	Právo na soukromí.....	280
F.	Ochrana projevů osobní povahy	281
2.3	Právnické osoby (§ 118 a násl. ObčZ)	281
2.3.1	Právnické osoby v občanském zákoníku	282
2.3.2	Vznik a znaky právnické osoby	284
2.3.3	Organizační struktura a zastupování právnické osoby	285
2.3.4	Zrušení a zánik právnické osoby	286
2.3.5	Členění právnických osob soukromého práva (§ 210 a násl. ObčZ).....	287
2.3.6	Spotřebitel a podnikatel (§ 419 a násl. ObčZ)	288
2.4	Obecné otázky občanskoprávních vztahů	288
2.4.1	Občanskoprávní jednání (§ 545 a násl. ObčZ).....	289
2.4.2	Vady právních úkonů (§ 574 a násl. ObčZ).....	292

2.4.3	Právní události (§ 600–608 ObčZ).....	294
2.4.4	Protiprávní jednání a protiprávní stavý	295
2.4.5	Právní domněnky a fikce.....	295
3.	Základy právní úpravy věcných práv.....	297
3.1	Věci a jejich dělení (§ 489 a násl. ObčZ)	297
3.1.1	Kategorie věcí dle občanského zákoníku.....	298
3.2	Vlastnické právo (§ 1011 a násl. ObčZ).....	299
3.2.1	Nabývání vlastnictví	301
3.2.2	Zánik vlastnického práva	302
3.2.3	Hmotněprávní ochrana vlastnického práva.....	302
3.2.4	Procesněprávní ochrana vlastnického práva	303
3.3	Spolu vlastnictví (§ 1115 a násl. ObčZ).....	304
3.3.1	Podílové spolu vlastnictví	305
3.3.2	Společné jmění manželů	307
3.3.3	Přídatné (akcesorické) spolu vlastnictví	308
3.3.4	Byty a nebytové prostory jako předmět vlastnického práva (bytové spolu vlastnictví).....	309
3.3.5	Správa věcí ve spolu vlastnictví.....	311
3.4	Právo držby (§ 979 a násl. ObčZ)	312
3.5	Věcná práva k věci cizí (§ 1240 a násl. ObčZ)	313
3.5.1	Věcná břemena (§ 1257 a násl. ObčZ).....	314
3.5.2	Právo stavby (§ 1240 a násl. ObčZ)	316
3.5.3	Zástavní právo (§ 1309 a násl. ObčZ).....	318
3.5.4	Zadržovací právo (§ 1395 a násl. ObčZ).....	320
4.	Dědické právo	321
4.1	Předpoklady dědění	322
4.1.1	Smrt zůstavitele	322
4.1.2	Existence pozůstatosti	322
4.1.3	Způsobilý dědic	323
4.2	Dědický titul (§ 1476 ObčZ)	323
4.3	Závěť (§ 1494 a násl. ObčZ)	324
4.3.1	Přenechání pozůstatnosti dědicům	324
4.3.2	Pořizovací způsobilost	325
4.3.3	Forma závěti (§ 1532 a násl. ObčZ).....	326
4.3.4	Úlevy při pořizování závěti	326
4.3.5	Vedlejší doložky závěti (§ 1551 a násl. ObčZ)	328
4.3.6	Vykonavatel závěti (§ 1553 a násl. ObčZ)	328
4.3.7	Správce pozůstatnosti	329
4.3.8	Zrušení závěti	330
4.3.9	Vydědění	330
4.4	Dědická smlouva (§ 1582 a násl. ObčZ).....	331

4.4.1	Dědická smlouva uzavřená mezi manželi (§ 1592 a násł. ObčZ)	332
4.5	Odkaz (§ 1594 a násł. ObčZ)	332
4.6	Dědění ze zákona (§ 1633 a násł. ObčZ)	333
4.6.1	První třída dědiců (§ 1635 ObčZ)	333
4.6.2	Druhá třída dědiců (§ 1636 ObčZ).....	334
4.6.3	Třetí třída dědiců (§ 1637 ObčZ)	334
4.6.4	Čtvrtá třída dědiců (§ 1638 ObčZ).....	335
4.6.5	Pátá třída dědiců (§ 1639 ObčZ)	335
4.6.6	Šestá třída dědiců (§ 1640 ObčZ)	335
4.6.7	Neopominutelní dědicové (§ 1642 a násł. ObčZ)	335
4.7	Odmítnutí dědictví (§ 1458 ObčZ).....	336
4.8	Vzdání se dědictví a zřeknutí se dědického práva (§ 1484 ObčZ).....	337
4.9	Řízení o pozůstalosti (§ 98 a násł. ZŘS)	337
4.9.1	Notář jako soudní komisař	337
4.9.2	Pořízení soupisu pozůstalosti	338
4.9.3	Zastavení řízení	338
4.9.4	Jednání, vyrozumění o dědickém právu a o výhradě soupisu	339
4.9.5	Dohoda o výši dědických podílů a rozdělení pozůstalosti	339
4.9.6	Dodatečné projednání dědictví.....	339
Kapitola IX. Základy závazkového práva	.....	341
1.	Závazkové vztahy	341
1.1	Předsmluvní odpovědnost (§ 1728–1729 ObčZ)	342
1.2	Vznik smluv (§ 1731 a násł. ObčZ)	342
1.3	Forma smlouvy (§ 1756 a násł. ObčZ).....	343
1.4	Účinky smlouvy (§ 1759 a násł. ObčZ)	343
1.5	Změna okolností (§ 1765 ObčZ)	344
1.6	Smlouva o smlouvě budoucí (§ 1785 a násł. ObčZ)	344
2.	Obsah závazků	345
2.1	Smlouvy uzavírané adhezním způsobem (§ 1798 a násł. ObčZ)	345
2.2	Společné dluhy a pohledávky (§ 1868 a násł. ObčZ).....	346
3.	Změny v předmětu a obsahu závazků	347
3.1	Dohoda stran	347
3.2	Postoupení pohledávky a postoupení smlouvy (§ 1879 a násł. ObčZ)	347
3.3	Převzetí dluhu a přistoupení k dluhu (§ 1888 a násł. ObčZ).....	348
3.4	Změny v obsahu závazků	348
3.4.1	Novace (§ 1902 ObčZ).....	348
3.4.2	Narovnání (§ 1903 a násł. ObčZ).....	349
4.	Zajištění závazků	349
4.1	Zajištění dluhu (§ 2018 a násł. ObčZ).....	350
4.1.1	Zástavní právo	350

4.1.2	Ručení	350
4.1.3	Finanční záruka	350
4.1.4	Zajišťovací převod práva	350
4.1.5	Dohoda o srážkách ze mzdy nebo jiných příjmů	351
4.2	Utvrzení dluhu (§ 2048 a násl. ObčZ).....	351
4.2.1	Smluvní pokuta	351
4.2.2	Uznání dluhu	352
5.	Zánik závazků	352
5.1	Splnění dluhu (§ 1908 a násl. ObčZ)	352
5.2	Poukázka – asignace (§ 1939 a násl. ObčZ)	354
5.3	Započtení (§ 1982 a násl. ObčZ).....	355
5.4	Odstoupení od smlouvy (§ 2001 a násl. ObčZ).....	355
5.5	Výpověď (§ 1998 a násl. ObčZ).....	355
5.6	Dohoda (§ 1981 a násl. ObčZ)	356
5.7	Následná nemožnost plnění (§ 2006 a násl. ObčZ).....	356
5.8	Uplynutí doby	357
5.9	Smrt dlužníka nebo věřitele (§ 2009 ObčZ).....	357
5.10	Splynutí (§ 1993 a násl. ObčZ)	357
6.	Vybrané smluvní typy dle občanského zákoníku	357
6.1	Kupní smlouva (§ 2079 a násl. ObčZ)	357
6.1.1	Pojem kupní smlouvy.....	358
A.	Koupě movité věci	358
B.	Rozlišení kupní smlouvy a smlouvy o dílo	358
6.1.2	Obsah kupní smlouvy	359
A.	Podstatné obsahové náležitosti kupní smlouvy	359
B.	Předmět koupě	359
6.1.3	Práva a povinnosti smluvních stran	360
6.1.4	Odevzdání věci.....	361
A.	Místo a způsob odevzdání věci	361
B.	Doba odevzdání věci (čas plnění)	362
6.1.5	Kupní cena	362
A.	Doba a způsob zaplacení kupní ceny	362
6.1.6	Nabytí vlastnického práva k věcem movitým	363
6.1.7	Práva z vadného plnění	364
A.	Vady právní a faktické	364
B.	Podstatné a nepodstatné vady	365
C.	Zjevné a skryté vady	365
D.	Odstranitelné a neodstranitelné vady	365
E.	Uplatnění nároků z vadného plnění	366
6.1.8	Vedlejší ujednání v kupní smlouvě	366
6.1.9	Koupě nemovité věci	369

A. Vztah stavby a pozemku	369
6.2 Darování (§ 2055 a násl. ObčZ)	370
6.2.1 Neplatnost darovací smlouvy	370
6.2.2 Forma darovací smlouvy	371
6.2.3 Nabytí vlastnického práva	371
6.2.4 Odvolání daru	372
6.3 Smlouva o dílo (§ 2586 a násl. ObčZ)	374
6.3.1 Podstatné náležitosti	374
6.3.2 Způsob provádění díla	374
6.3.3 Vlastnické právo k předmětu díla	376
6.3.4 Provedení díla	376
6.3.5 Cena za dílo	377
A. Pevná cena a způsob stanovení ceny	378
B. Cena podle rozpočtu	378
C. Cena určená odhadem	379
6.3.6 Vady díla	379
A. Faktické a právní vady	379
B. Zjevné a skryté vady	380
C. Vady podstatné a nepodstatné	380
6.3.7 Dílo s nehmotným výsledkem	381
6.4 Nájem (§ 2201 a násl. ObčZ)	382
6.4.1 Nájem bytu a domu (§ 2235 a násl. ObčZ)	382
6.4.2 Podnájem (§ 2215 a násl. ObčZ)	384
6.4.3 Pacht (§ 2332 a násl. ObčZ)	384
6.4.4 Zemědělský pacht (§ 2345 a násl. ObčZ)	385
7. Deliktní závazkové vztahy	385
7.1 Pojem odpovědnosti a zásady právní úpravy	385
7.2 Předcházení hrozícím škodám (§ 2900 a násl. ObčZ)	386
7.3 Odpovědnost za škodu způsobenou úmyslným porušením dobrých mravů (§ 2909 ObčZ)	386
7.4 Odpovědnost za škodu způsobenou porušením zákona (§ 2910 ObčZ)	387
7.5 Odpovědnost za škodu způsobenou porušením smluvní povinnosti (§ 2913 a násl. ObčZ)	388
7.5.1 Předsmluvní odpovědnost	388
7.5.2 Odpovědnost za porušení smluvních ujednání	389
7.5.3 Vyloučení a omezení náhrady škody	389
7.5.4 Zproštění povinnosti k náhradě – liberační důvody	390
7.6 Zvláštní případy odpovědnosti za škodu (§ 2910 a násl. ObčZ)	390
7.7 Náhrada škody (§ 2951 a násl. ObčZ)	391
7.7.1 Náhrady při ublížení na zdraví a při usmrcení (§ 2958 ObčZ)	392
7.7.2 Náhrada při poškození věci (§ 2969 ObčZ)	392

7.7.3	Náhrada při poranění zvířete (§ 2970 ObčZ)	392
7.7.4	Zadostiučinění (§ 2956 a násl. ObčZ)	393
7.8	Bezdůvodné obohacení (§ 2991 a násl. ObčZ)	393
7.9	Promlčecí lhůta u práva na náhradu škody a na vydání bezdůvodného obohacení	394
7.10	Vyloučení protiprávnosti (§ 2905 a násl. ObčZ)	394
Kapitola X. Soukromoprávní spory a jejich rozhodování soudy		397
1.	Soudy	398
1.1	Pravomoc soudů (§ 7 OSŘ).....	398
1.2	Příslušnost soudů (§ 8 a násl. OSŘ).....	399
2.	Zásady soudního řízení	399
2.1	Zásada práva na spravedlivý proces.....	400
2.2	Zásada dispoziční	400
2.3	Zásada rovnosti stran.....	400
2.4	Zásada volného hodnocení důkazů	401
2.5	Zásada ústnosti, přímosti, veřejnosti.....	401
2.6	Zásada projednací.....	401
2.7	Zásada koncentrace řízení	402
3.	Řízení před soudem prvního stupně.....	402
3.1	Jednání účastníků před soudem, zastoupení (§ 22 a násl. OSŘ).....	402
3.2	Žaloba (§ 95 a násl. OSŘ).....	403
3.2.1	Obsah žaloby (návrhu na zahájení řízení).....	404
3.2.2	Nakládání žalobce se žalobou.....	405
3.3	Úkony soudu před zahájením řízení (§ 103 a násl. OSŘ).....	405
3.4	Předběžné opatření (§ 74 OSŘ).....	406
3.5	Dokazování (§ 120 a násl. OSŘ).....	407
3.5.1	Důkaz výpovědí (§ 126 a násl. OSŘ).....	407
3.5.2	Důkaz listinou (§ 129 OSŘ).....	408
3.5.3	Znalecký posudek (§ 127 OSŘ).....	408
3.6	Průběh ústního jednání (§ 115 a násl. OSŘ)	408
3.7	Soudní rozhodnutí	409
3.7.1	Rozsudek (§ 152 a násl. OSŘ)	409
3.7.2	Právní moc a vykonatelnost rozsudku	410
3.7.3	Usnesení (§ 167 a násl. OSŘ)	411
3.7.4	Platební rozkaz (§ 172 a násl. OSŘ)	411
3.8	Zvláštní druhy řízení	411
4.	Řízení před soudem druhého stupně	412
4.1	Opravné prostředky	412
4.2	Odvolání (§ 201 a násl. OSŘ)	413
4.2.1	Účinky odvolání	413

4.2.2	Formální náležitosti odvolání	413
4.3	Postup odvolacího soudu (§ 211 a násł. OSŘ)	414
4.4	Mimořádné opravné prostředky – obecné principy	414
4.4.1	Žaloba na obnovu řízení, žaloba pro zmatečnost (§ 228 a násł. OSŘ)	415
4.4.2	Obnova řízení	415
4.4.3	Žaloba pro zmatečnost	416
4.4.4	Postup soudu v případě obnovy řízení a žaloby pro zmatečnost	416
4.5	Dovolání (§ 236 a násł. OSŘ)	416
5.	Exekuční řízení	417
5.1	Návrh na zahájení řízení o výkon rozhodnutí (§ 265 a násł. OSŘ)	419
5.2	Zastavení výkonu rozhodnutí (§ 268 a násł. OSŘ)	419
5.3	Způsoby výkonu rozhodnutí	419
5.3.1	Srážky ze mzdy (§ 276 a násł. OSŘ)	419
5.3.2	Výkon rozhodnutí přikázáním pohledávky (§ 303 a násł. OSŘ)	420
5.3.3	Výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí a nemovitostí (§ 321 a násł. OSŘ)	420
5.3.4	Prodej movitých věcí	420
5.3.5	Prodej nemovitostí	421
5.3.6	Prodej závodu (§ 338f a násł. OSŘ)	421
5.4	Výkon rozhodnutí u nepeněžitých plnění (§ 339 a násł. OSŘ)	422
	Kapitola XI. Základy individuálního a kolektivního pracovního práva	425
1.	Pojem pracovního práva, postavení v systému práva, jeho funkce a prameny	425
1.1	Postavení pracovního práva v systému práva	426
1.2	Funkce pracovního práva	426
1.3	Prameny pracovního práva	427
1.3.1	Mezinárodní prameny	427
1.3.2	Evropská unie a prameny unijního práva	428
1.3.3	Vnitrostátní prameny pracovního práva	429
2.	Pracovněprávní vztahy	430
2.1	Pojem a druhy pracovněprávních vztahů	430
2.2	Prvky pracovněprávních vztahů	430
2.2.1	Subjekty – smluvní strany (§ 6 a násł. ZPr)	431
2.2.2	Obsah	432
2.2.3	Objekt	432
2.3	Základní zásady pracovněprávních vztahů	432
2.3.1	Zvláštní zákonná ochrana postavení zaměstnance	432
2.3.2	Uspokojivé a bezpečné pracovní podmínky pro výkon práce	433
2.3.3	Spravedlivé odměňování zaměstnance	433

Obsah

2.3.4	Řádný výkon práce zaměstnancem v souladu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele	433
2.3.5	Rovné zacházení se zaměstnanci a zákaz jejich diskriminace	433
3.	Pracovní poměr	433
3.1	Vznik pracovního poměru (§ 30 a násl. ZPr).....	433
3.2	Pracovní smlouva (§ 34 a násl. ZPr)	434
3.2.1	Zkušební doba	435
3.2.2	Pracovní poměr na dobu určitou	436
3.2.3	Konkurenční doložka	437
3.3	Jmenování (§ 33 ZPr).....	438
3.4	Změny pracovního poměru (§ 40 ZPr).....	438
3.4.1	Změna subjektu	438
3.4.2	Změna objektu	439
3.4.3	Změna obsahu – práv a povinností smluvních stran (§ 41 a násl. ZPr)	439
	A. Převedení na jinou práci	439
	B. Změna místa výkonu práce.....	442
	C. Dočasné přidělení	444
3.5	Skončení pracovního poměru (§ 48 a násl. ZPr).....	445
3.5.1	Dohoda o rozvázání pracovního poměru (§ 49 ZPr).....	445
3.5.2	Výpověď (§ 50 a násl. ZPr).....	446
3.5.3	Ochranná doba (§ 53 ZPr).....	448
3.5.4	Okamžité zrušení pracovního poměru (§ 55 a násl. ZPr)	449
3.5.5	Zrušení pracovního poměru ve zkušební době (§ 66 ZPr).....	450
3.5.6	Uplatnění neplatnosti rozvázání pracovního poměru (§ 69 a násl. ZPr).....	451
3.5.7	Odstupné (§ 67 a násl. ZPr)	453
3.6	Potvrzení o zaměstnání a pracovní posudek (§ 314 ZPr).....	454
4.	Pracovní doba a doba odpočinku	454
4.1	Pracovní doba a její délka (§ 78 a násl. ZPr)	454
4.1.1	Pracovní režimy	455
4.1.2	Rozvržení pracovní doby	456
4.1.3	Pružné rozvržení pracovní doby	457
4.1.4	Konto pracovní doby.....	457
4.1.5	Práce přesčas	458
4.1.6	Noční práce	458
4.1.7	Pracovní pohotovost	459
4.1.8	Evidence pracovní doby	459
4.2	Doba odpočinku (§ 90 a násl. ZPr)	460
4.2.1	Přestávka v práci a bezpečnostní přestávka	460
4.2.2	Nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směnami.....	460

4.2.3	Dny pracovního klidu.....	461
	A. Nepřetržitý odpočinek v týdnu.....	461
	B. Svátky.....	461
4.3	Dovolená (§ 211 a násł. ZPr)	461
4.3.1	Dovolená za kalendářní rok a její poměrná část	462
4.3.2	Dodatková dovolená	464
4.3.3	Čerpání dovolené	465
4.3.4	Krácení dovolené	466
5.	Odměňování zaměstnanců	466
5.1	Právní úprava odměňování v zákoníku práce (§ 109 a násł. ZPr)	466
6.	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	468
6.1	Povinnosti zaměstnavatele v oblasti prevence (§ 103 a násł. ZPr)	468
6.2	Osobní ochranné pracovní prostředky (§ 104 ZPr).....	468
6.3	Povinnosti zaměstnavatele při pracovních úrazech a nemocech z povolání (§ 105 ZPr)	469
6.4	Práva a povinnosti zaměstnanců (§ 106 ZPr).....	470
7.	Péče o zaměstnance.....	471
7.1	Pracovní podmínky zaměstnanců (§ 224 ZPr).....	471
7.2	Fond kulturních a sociálních potřeb (§ 225 ZPr)	471
7.3	Úschova svršků (§ 226 ZPr).....	472
7.4	Péče o odborný rozvoj zaměstnanců (§ 230 ZPr)	472
	7.4.1 Zvyšování kvalifikace	472
7.5	Stravování zaměstnanců (§ 236 ZPr)	473
8.	Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr.....	474
8.1	Dohoda o provedení práce (§ 75 ZPr).....	474
8.2	Dohoda o pracovní činnosti (§ 76 ZPr).....	475
9.	Odpovědnost za škodu a náhrada majetkové nemajetkové újmy.....	477
9.1	Odpovědnost zaměstnance za škodu a její druhy (§ 250 a násł. ZPr).....	477
	9.1.1 Obecná odpovědnost – povinnost nahradit škodu (§ 250 ZPr)....	477
	9.1.2 Nesplnění povinnosti k odvrácení škody (§ 251 ZPr).....	478
	9.1.3 Schodek na svěřených hodnotách, které je zaměstnanec povinen vyúčtovat (§ 252 ZPr)	479
	9.1.4 Ztráta svěřených věcí (§ 255 a násł. ZPr)	480
	9.1.5 Rozsah náhrady škody (§ 257 a násł. ZPr).....	481
9.2	Odpovědnost zaměstnavatele za škodu, její druhy a náhrada majetkové a nemajetkové újmy (§ 265 a násł. ZPr)	482
	9.2.1 Obecná odpovědnost – povinnost nahradit škodu (§ 265 ZPr)....	482
	9.2.2 Odpovědnost při odvracení škody (§ 266 ZPr).....	483
	9.2.3 Odpovědnost za škodu na odložených věcech (§ 267 ZPr)	484
	9.2.4 Odpovědnost za škodu a nemajetkovou újmu vzniklou pracovním úrazem nebo nemocí z povolání (§ 269 a násł. ZPr).....	484

Obsah

A.	Zproštění odpovědnosti zaměstnavatele.....	485
B.	Druhy náhrad	486
10.	Kolektivní pracovní právo	487
10.1	Kolektivní pracovněprávní vztahy a prameny jejich úpravy	487
10.2	Subjekty kolektivních pracovněprávních vztahů	487
10.2.1	Odborové organizace	487
10.2.2	Rada zaměstnanců a zástupce pro oblast BOZP (§ 281 a násł. ZPr).....	488
10.2.3	Zaměstnanci (§ 286, 287 ZPr).....	489
10.2.4	Zaměstnavatelé.....	489
10.2.5	Stát	489
10.2.6	Evropská rada zaměstnanců	489
10.3	Kolektivní smlouva a její druhy (§ 7 a násł. KolVýj)	490
10.3.1	Obsah kolektivní smlouvy	490
10.3.2	Platnost, účinnost a závaznost kolektivní smlouvy.....	490
10.4	Proces kolektivního vyjednávání (§ 8 KolVýj)	491
10.5	Kolektivní pracovní spory (§ 10 KolVýj).....	491
10.5.1	Spor o uzavření kolektivní smlouvy	492
10.5.2	Stávka a výluka (§ 16 a násł. KolVýj).....	492
10.5.3	Spor o plnění závazků z kolektivní smlouvy	493
B.	Právo v podnikání	495
Kapitola I.	Prameny a vývoj právní úpravy podnikání	497
1.	Význam právní úpravy podnikání.....	497
2.	Historický vývoj koncepce právní úpravy podnikání	497
3.	Pojetí právní úpravy podnikání v evropských zemích.....	498
4.	Vliv práva EU na rozvoj obchodního práva	498
5.	Podnikání a podnikatelé (§ 420 a násł. ObčZ).....	499
5.1	Povinnosti a odpovědnost podnikatelů.....	500
5.1.1	Povinnosti podnikatelů v oblasti registrace podnikání	501
5.1.2	Povinnosti podnikatelů v oblasti účetnictví a evidence majetku .501	
Kapitola II.	Širší rámec právní úpravy podnikání	505
1.	Součásti právní úpravy podnikání	505
1.1	Veřejnoprávní úprava právních vztahů v podnikání.....	505
1.2	Soukromoprávní úprava právních vztahů v podnikání	507
2.	Podnikatel	508
2.1	Prokura a opatrovnictví (§ 450 a násł. ObčZ).....	508
3.	Obchodní firma a sídlo podnikatele (§ 423 a násł. ObčZ).....	509
Kapitola III.	Základy živnostenského podnikání.....	511

1.	Pojem živnosti a činnosti vyloučené ze živnostenského podnikání (§ 2 ŽivZ).....	511
2.	Zajištění státní správy živnostenského podnikání.....	513
2.1	Živnostenský rejstřík (§ 60 ŽivZ)	514
3.	Rozdelení živností.....	514
3.1	Živnosti ohlašovací (§ 19 a násl. ŽivZ)	514
3.2	Živnosti koncesované (§ 26 ŽivZ)	516
4.	Provozování živnosti.....	517
5.	Podmínky pro provozování živnosti	518
5.1	Všeobecné podmínky provozování živnosti (§ 5 a násl. ŽivZ)	518
5.2	Zvláštní podmínky provozování živnosti (§ 7 ŽivZ)	519
6.	Druhy živností podle předmětu činnosti (§ 19 a násl. ŽivZ).....	520
7.	Vznik živnostenského oprávnění (§ 45 a násl. ŽivZ)	521
8.	Zánik živnostenského oprávnění (§ 57 a násl. ŽivZ).....	523
9.	Provozování živnosti prostřednictvím odpovědného zástupce (§ 11 ŽivZ)	524
9.1	Povinnosti podnikatele při provozování živnosti (§ 31 ŽivZ)	525
9.1.1	Provozovny (§ 17, 18 ŽivZ).....	526
10.	Živnostenská kontrola a správní delikty (§ 60a–60d ŽivZ).....	527
10.1	Pokuty (§ 61–64 ŽivZ)	528
Kapitola IV. Základy práva hospodářské soutěže		531
1.	Pojem hospodářské soutěže a význam její právní regulace	531
2.	Evropská dimenze úpravy hospodářské soutěže.....	532
2.1	Soutěžní právo EU	532
3.	České právo hospodářské soutěže.....	533
3.1	Prameny práva hospodářské soutěže.....	534
4.	Ochrana hospodářské soutěže před omezováním (kartelové právo).....	534
4.1	Dohody narušující soutěž (§ 3 a násl. OHS)	535
4.2	Zakázané kartely (§ 3 OHS).....	536
4.3	Dohody o převodu nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví.....	537
4.4	Kartely povolené zákonem (§ 4 OHS)	538
4.5	Blokové výjimky ze zákazu dohod	539
4.6	Uplatňování významné tržní síly	539
4.7	Dominantní postavení a jeho zneužívání (§ 10, 11 OHS).....	540
4.8	Spojování soutěžitelů (§ 12 a násl. OHS)	542
4.8.1	Druhy spojení	542
4.8.2	Spojení soutěžitelů podléhající povolení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže	543
4.8.3	Řízení před Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (§ 21 a násl. OHS).....	543

4.9 Náhrada škody způsobené protisoutěžním jednáním podniků	544
5. Nekalá soutěž	545
5.1 Úprava nekalé soutěže v právu EU	545
5.2 Znaky nekalé soutěže (§ 2976 a násl. ObčZ)	546
5.2.1 Dílčí skutkové podstaty nekalé soutěže	546
5.3 Soudní ochrana proti nekalé soutěži (§ 2988–2990 ObčZ).....	549
5.3.1 Nárok na zdržení se nekalosoutěžního jednání	549
5.3.2 Nárok na odstranění nekalosoutěžního jednání	549
5.3.3 Nárok na přiznání přiměřeného zadostiučinění.	550
5.3.4 Nárok na náhradu škody	550
5.3.5 Nárok na vydání bezdůvodného obohacení.	551
5.4 Veřejnoprávní prostředky ochrany	551
5.4.1 Zákon o regulaci reklamy	552
5.4.2 Zákon o ochraně spotřebitele	552
5.4.3 Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání	553
5.4.4 Tiskový zákon	553
5.4.5 Trestní zákoník	553
5.5 Mimosoudní prostředky ochrany proti nekalé soutěži	554
5.5.1 Svěpomoc (§ 14 ObčZ).....	555
5.5.2 Nutná obrana (§ 2905 ObčZ)	555
5.5.3 Dohoda mezi soutěžiteli	556
5.6 Samoregulační mechanismy	556
Kapitola V. Obchodní rejstřík	559
1. Obchodní rejstřík – pojem, funkce, význam, základy právní úpravy	559
2. Zásady právní úpravy (§ 2 a násl. VeřRej).....	560
3. Subjekty zapisované do obchodního rejstříku (§ 42 VeřRej).....	560
4. Řízení o zápisu do obchodního rejstříku (§ 75 a násl. VeřRej).....	561
4.1 Náležitosti návrhu	561
4.2 Údaje zapisované do obchodního rejstříku	563
4.3 Účinky zápisu do obchodního rejstříku.....	563
5. Sbírka listin (§ 66 a násl. VeřRej)	564
Kapitola VI. Obchodní závazkové vztahy	565
1. K významu obchodních závazkových vztahů.....	565
2. Charakteristika a specifika obchodních závazků	565
3. Předsmluvní vztahy a ochrana důvěrných informací.....	566
4. Zvláštní způsoby uzavírání obchodních smluv (§ 1771 a násl. ObčZ).....	566
5. Vybrané typy obchodních závazků ze smluv	567
5.1 Koupě závodu (§ 2175 a násl. ObčZ).....	567
5.1.1 Obsah smlouvy o koupi závodu (§ 2175 a násl. ObčZ)	568

5.1.2	Kupní cena	569
5.1.3	Práva z pracovněprávních vztahů	570
5.2	Smlouva o úvěru (§ 2397 a násł. ObčZ)	570
5.2.1	Druhy úvěrů	571
5.2.2	Zásady úvěrování	572
5.2.3	Předmět úvěru	573
5.2.4	Úroky z úvěru.....	574
5.2.5	Poskytnutí úvěru	574
5.2.6	Splacení úvěru	575
5.2.7	Předčasné splacení úvěru	576
5.2.8	Odstoupení od smlouvy o úvěru a „zesplatnění“ úvěru	577
5.3	Příkaz (§ 2430 a násł. ObčZ).....	577
5.3.1	Práva a povinnosti stran	578
5.3.2	Zánik smluvního vztahu.....	579
5.4	Smlouva o zprostředkování (§ 2445 a násł. ObčZ).....	580
5.4.1	Povinnosti smluvních stran	580
5.4.2	Odměna zprostředkovateli (provize).....	581
5.4.3	Zánik závazkového vztahu.....	582
5.5	Komise, komisionářská smlouva (§ 2455 a násł. ObčZ)	582
5.5.1	Práva a povinnosti stran	583
5.5.2	Ručení komisionáře.....	584
5.5.3	Odměna komisionáře	584
5.5.4	Skončení smlouvy	585
5.5.5	Komise v obchodu s cennými papíry	585
5.6	Smlouva o obchodním zastoupení (§ 2484 a násł. ObčZ)	586
5.6.1	Povinnosti smluvních stran	587
5.6.2	Osoba obchodního zástupce.....	588
5.6.3	Odměna obchodního zástupce	588
5.6.4	Trvání a zánik zastoupení.....	589
5.7	Smlouva o tiché společnosti (§ 2747 a násł. ObčZ).....	589
5.7.1	Podstatné náležitosti smlouvy	590
5.7.2	Podíl na zisku a ztrátě	591
5.7.3	Práva tichého společníka.....	591
	5.7.4 Zánik tiché společnosti a vrácení vkladu tichému společníkovi..	592
Kapitola VII.	Právní ochrana spotřebitele – vybrané otázky	595
1.	Evropský základ právní ochrany spotřebitele	595
1.1	Evropský program pro spotřebitele.....	596
2.	Národní právo na ochranu spotřebitele	597
2.1	Veřejnoprávní ochrana spotřebitele – pojem a prameny	598
2.2	Úprava zákona o ochraně spotřebitele	599

Obsah

2.2.1	Některé základní pojmy spotřebitelského práva (§ 2 OchSpotř)	599
2.3	Dozor v oblasti ochrany spotřebitele (§ 23 OchSpotř).....	599
2.3.1	Dozorové pravomoci České obchodní inspekce	601
3.	Soukromoprávní ochrana spotřebitele	601
3.1	Spotřebitelské smlouvy (§ 419 ObčZ)	601
3.1.1	Obsah spotřebitelských smluv (§ 1810 a násł. ObčZ)	602
3.2	Nekalé obchodní praktiky a zákaz nepřiměřených ujednání (§ 4 OchSpotř).....	602
3.2.1	Klamavá konání (§ 5 OchSpotř)	603
3.2.2	Klamavá opomenutí (§ 5a OchSpotř)	604
3.2.3	Agresivní obchodní praktika (§ 5b OchSpotř)	605
3.2.4	Zákaz nepřiměřených ujednání (§ 1813 ObčZ)	606
3.2.5	Obchodní podmínky a doložky ke smlouvám	606
3.3	Smlouvy uzavírané distančním způsobem – distanční smlouvy (§ 1820 a násł. ObčZ).....	607
3.3.1	Informační povinnost dodavatele.....	608
3.3.2	Odstoupení od smlouvy uzavírané distančním způsobem (§ 1820 ObčZ)	608
3.3.3	Neobjednané plnění	609
3.3.4	Výjimky ze smluv uzavíraných distančním způsobem.....	609
3.4	Smlouvy uzavírané mimo obchodní prostory (§ 1828 a násł. ObčZ)	610
3.4.1	Výjimky ze smluv uzavíraných mimo obchodní prostory	610
3.4.2	Odstoupení od smlouvy uzavírané mimo obchodní prostory	611
3.5	Dočasné užívání ubytovacího zařízení a jiné rekreační služby (§ 1852 a násł. ObčZ).....	611
3.6	Cestovní smlouva (§ 852a ObčZ)	612
3.6.1	Zvýšení cen a informace pro zákazníka	613
3.6.2	Změny ze strany zákazníka (spotřebitele) a ze strany cestovní kanceláře	614
3.6.3	Reklamace zájezdu.....	615
3.7	Smlouva o spotřebitelském úvěru (§ 104 a násł. SpotřÚ).....	616
3.7.1	Pojem spotřebitelského úvěru a náležitosti smlouvy	616
3.7.2	Informační povinnost poskytovatele úvěru.....	617
3.7.3	Možnosti zániku smlouvy	617
3.7.4	Předčasné splacení	618
3.7.5	Odstoupení od smlouvy	618
3.7.6	Omezení sankcí při nesplácení.....	619
3.8	Ochrana spotřebitele v rámci úpravy spotřebitelských smluv (§ 5128 a násł. ObčZ)	619
4.	Ochrana spotřebitele před nekalosoutěžním jednáním	620

Kapitola VIII. Základy práva duševního vlastnictví	623
1. Pojem práva duševního vlastnictví	623
2. Průmyslová práva	624
2.1 Vynálezy (§ 5 a násł. PatZ)	625
2.1.1 Řízení o udělení patentu (§ 24 a násł. PatZ)	626
2.1.2 Ochrana a využívání vynálezu (§ 21 PatZ).....	627
2.2 Užitné vzory	627
2.2.1 Účinky užitného vzoru (§ 12,13 UžVz).....	628
2.3 Průmyslové vzory, právní ochrana designu	628
2.4 Ochranné známky.....	629
2.4.1 Přihláška ochranné známky (§ 19, 20 OchrZn)	630
2.4.2 Práva z ochranné známky (§ 15 a násł. OchrZn)	631
2.4.3 Licenční smlouva	631
2.5 Další práva průmyslového vlastnictví	631
2.5.1 Topografie polovodičových výrobků	632
2.5.2 Biotechnologické vynálezy	632
2.5.3 Označení původu a zeměpisná označení	633
2.6 Nové odrůdy rostlin	634
3. Autorské právo	634
3.1 Prameny autorského práva	635
3.2 Obsah autorského práva (§ 9 a násł. AutZ).....	635
3.2.1 Osobnostní práva autorská	636
3.2.2 Majetková práva autorská	636
3.3 Převod a přechod autorských práv	636
3.4 Omezení autorského práva (§ 29 a násł. AutZ).....	637
3.5 Ochrana autorského práva (§ 40 a násł. AutZ).....	638
3.6 Práva související s právem autorským (§ 67 a násł. AutZ)	639
4. Duševní, průmyslové a obchodní vlastnictví v EU.....	639
4.1 Harmonizace prostřednictvím legislativy	640
4.1.1 Ochranné známky a průmyslové vzory	640
4.1.2 Autorské právo a práva s ním související.....	640
A. Autorská práva.....	641
B. Doba ochrany autorského práva a práv s ním souvisejících...	642
C. Počítačové programy a databáze	642
D. Sdružení pro kolektivní správu	642
4.1.3 Patenty.....	643
4.1.4 Práva na ochranu duševního vlastnictví pro odrůdy rostlin.....	643
4.1.5 Zeměpisná označení	643
4.1.6 Potírání padělání	644

Kapitola IX. Právo obchodních korporací	645
1. Obecně o obchodních korporacích.....	645
1.1 Závod (§ 502 ObčZ).....	646
1.2 Vznik a zánik obchodní korporace (§ 8 a násl. ZOK).....	647
1.3 Práva společníka (§ 31 a násl. ZOK)	649
1.4 Zákaz konkurence	649
1.5 Zrušení právnické osoby (§ 93 a násl. ZOK)	650
1.5.1 Likvidace.....	651
1.6 Neplatnost založení společnosti	652
1.7 Orgány obchodní korporace (§ 44 a násl. ZOK).....	653
1.8 Podnikatelská seskupení (§ 71 a násl. ZOK)	654
2. Veřejná obchodní společnost.....	656
2.1 Společenská smlouva o založení společnosti (§ 97 a násl. ZOK).....	656
2.2 Orgány společnosti (§ 106 ZOK)	657
2.3 Práva a povinnosti společníků (§ 112 ZOK)	657
2.4 Zrušení a zánik společnosti (§ 113 ZOK)	658
3. Komanditní společnost.....	658
3.1 Komplementář (§ 125 ZOK).....	659
3.2 Komanditista (§ 120 a násl. ZOK)	659
3.3 Vztahy mezi společníky (§ 126 ZOK)	660
3.4 Komanditní suma (§ 129 a násl. ZOK)	661
4. Společnost s ručením omezeným.....	661
4.1 Vklad, obchodní podíl a kmenový list společníka (§ 135 a násl. ZOK)	662
4.2 Společenská smlouva společnosti (§ 146 a násl. ZOK)	663
4.3 Práva a povinnosti společníka (§ 150 a násl. ZOK)	664
4.3.1 Zánik účasti společníka	665
4.4 Orgány společnosti (§ 167 a násl. ZOK).....	667
4.4.1 Valná hromada společnosti	667
4.4.2 Statutární orgán – jednatel	668
4.4.3 Dozorčí rada	669
4.5 Změna výše základního kapitálu (§ 216 a násl. ZOK).....	670
5. Akciová společnost	670
5.1 Založení a vznik společnosti (§ 243 a násl. ZOK)	671
5.2 Akcie, druhy (§ 235 a násl. ZOK)	672
5.3 Akcionáři, práva a povinnosti (§ 344 a násl. ZOK)	673
5.4 Orgány společnosti a jejich struktura (§ 396 a násl. ZOK)	673
5.4.1 Valná hromada	674
6. Družstvo	675
6.1 Založení a vznik družstva (§ 555 a násl. ZOK)	675
6.2 Členství a členský podíl (§ 563 a násl. ZOK)	676
6.3 Orgány družstva (§ 629 ZOK)	677

6.3.1 Členská schůze	677
6.3.2 Představenstvo	677
6.3.3 Kontrolní komise.....	678
7. Obchodní korporace podle práva EU	678
7.1 Evropská (akciová) společnost	678
7.1.1 Orgány společnosti.....	679
7.2 Evropské družstvo	680
7.2.1 Vznik a zánik družstva, členství a podíly.....	680
7.2.2 Orgány družstva	681
7.2.3 Účast zaměstnanců	682
7.3 Evropské zájmové hospodářské sdružení.....	682
7.3.1 Založení sdružení	683
7.3.2 Práva členů, ručení	684
7.3.3 Orgány sdružení	684
Kapitola X. Základy mezinárodního práva soukromého	687
1. Pojem mezinárodního práva soukromého a princip teritoriality	687
2. Pojem „soukromoprávní vztahy s mezinárodním prvkem“	688
3. Způsob úpravy soukromoprávních vztahů s mezinárodním prvkem	689
3.1 Kolizní metoda, kolizní normy (§ 20 násl. ZMPS).....	690
3.2 Kolizní normy a výhrada veřejného pořádku (§ 4 ZMPS).....	691
3.3 Přímá metoda, přímé normy	692
3.4 Vztahy v rámci mezinárodního práva procesního (§ 6 a násl. ZMPS)	693
3.5 Mezinárodní právo procesní a uznávání (výkon) cizích rozhodnutí (§ 14 a násl. ZMPS)	694
3.6 Soukromé cizinecké právo (§ 26–28 ZMPS)	695
4. Prameny mezinárodního práva soukromého	696
4.1 Vnitrostátní prameny	696
4.2 Mezinárodní smlouvy.....	697
4.3 Prameny evropského unijního původu	698
5. Právní pomoc ve styku s cizinou (§102 a násl. ZMPS)	699
6. Mezinárodní obchodní právo a právo obchodníků (<i>lex mercatoria</i>)	700
6.1 Mezinárodní obchodní zvyklosti.....	702
6.2 Mezinárodní vykládací pravidla.....	702
Kapitola XI. Mimosoudní rozhodování obchodních sporů	705
1. Rozhodčí řízení v České republice	705
1.1 Rozhodčí řízení (§ 14 a násl. RozŘ)	705
1.2 Průběh rozhodčího řízení	709
1.2.1 Zahájení rozhodčího řízení.....	709
1.2.2 Obsah žaloby	709

Obsah

1.2.3	Projednání sporu	709
1.3	Formy rozhodnutí (§ 23 a násl. RozŘ).....	710
1.3.1	Rozhodčí nález.....	710
1.3.2	Usnesení o zastavení řízení	711
1.4	Zrušení rozhodčího nálezu soudem (§ 31 a násl. RozŘ).....	712
1.5	Rozhodčí soudnictví	712
2.	Mezinárodní rozhodování obchodních sporů.....	713
2.1	Mezinárodní rozhodčí řízení	713
2.2	Klíčové rozhodčí instituce.....	715
2.2.1	Rozhodčí soud Mezinárodní obchodní komory (ICC)	715
2.2.2	American Arbitration Association (AAA) a jeho mezinárodní divize International Centre for Dispute Resolution (ICDR)	715
2.2.3	Londýnský mezinárodní rozhodčí soud (LCIA)	716
2.2.4	Další stálé rozhodčí instituce	716
2.2.5	Námořní arbitráž	717
2.2.6	Rozhodčí řízení <i>ad hoc</i> a určení autority při <i>ad hoc</i> rozhodčím řízení.....	717
2.3	Procedura předcházející rozhodčímu řízení	718
2.4	Uznání cizích rozhodčích nálezů	718
3.	Jiné způsoby řešení sporů	718
3.1	Smírčí řízení	718
3.2	Mezinárodní centrum pro expertní znalosti	719
3.3	Systém rozhodování sporů v oblasti dokumentárních akreditivů	719
Věcný rejstřík		721